

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตร “ก้าวแรกสู่อาจารย์มืออาชีพ”
รุ่นที่ ๓๐ - ๓๑

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาจารย์ในอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดสรรทุนการศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อการผลิตและพัฒนาอาจารย์เข้าสู่ระบบอุดมศึกษา เป็นรูปแบบหนึ่งในการพัฒนาอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษา การจัดการอบรมหลักสูตรก้าวแรกสู่อาจารย์มืออาชีพ เป็นการดำเนินการจัดเตรียมความพร้อมก่อนการเข้าปฏิบัติงานในหน้าที่อาจารย์ของผู้รับทุนในโครงการพัฒนาอาจารย์ ซึ่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาแล้ว จำนวน ๒๙ รุ่น ด้วยตระหนักว่าบทบาทของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการบริการทางวิชาการแก่สังคมและการพัฒนาประเทศ รวมทั้งทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยคณาจารย์เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันพันธกิจดังกล่าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องและรองรับกับความต้องการของสังคม ดังนั้น บทบาทของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานอกจากจะต้องเป็นผู้สอน ผู้ถ่ายทอดความรู้แล้ว ยังต้องสามารถเป็นผู้ชี้แนะ เพื่อสร้างองค์ความรู้ เน้นการสอนเชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตลอดจนดูแลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อาจารย์ผู้สอนจึงต้องเป็นทั้งผู้ที่มีความชำนาญทั้งด้านการสอน การวิจัย การบริการชุมชน มีมนุษยสัมพันธ์ และมีการประเมินผลการสอนอย่างเป็นระบบ ที่สำคัญคือมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพอาจารย์ อันเป็นคุณลักษณะของอาจารย์มืออาชีพ

การปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นลักษณะของ dual profession คือต้องมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่ตนเองได้ศึกษาหรือฝึกอบรมมา และต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามคณาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ได้ผ่านการฝึกฝนในบทบาทของการเป็นผู้สอนโดยตรง รวมทั้งผู้รับทุนการศึกษา ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานทดแทนในตำแหน่งอาจารย์หลังสำเร็จการศึกษา โดยมีได้มีการผ่านการฝึกฝนในวิชาชีพอาจารย์อย่างแท้จริง สถาบันอุดมศึกษาเองก็ได้เน้นให้คณาจารย์มีความก้าวหน้าในลักษณะของการเป็นอาจารย์มืออาชีพ แต่มุ่งเน้นความก้าวหน้าในวิชาชีพในสาขาต่างๆ เช่น แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น อาจารย์ส่วนใหญ่จึงใช้วิธีการสอนตามประสบการณ์ที่ตนเองได้รับระหว่างการเป็นนิสิตนักศึกษาในสาขานั้นๆ จึงขาดความชำนาญในวิชาชีพอาจารย์ ทั้งด้านการเขียนวัตถุประสงค์การศึกษาหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ การออกแบบการสอน กระบวนการเรียนการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ การออกแบบการวัดและการประเมินผล ถึงแม้ว่าจะมีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันบางแห่งที่จัดให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ก่อนปฏิบัติการสอนจริง แต่ก็ยังเป็นเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ การเรียนการสอนในอดีตที่ผ่านมาจึงมีลักษณะให้ความสำคัญกับอาจารย์ผู้สอนเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ของโลกเปลี่ยนไป การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ด้านอุดมศึกษา ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสถาบันอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงและการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการพัฒนาอาจารย์ การพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาองค์กร โครงสร้างและระบบการทำงานของอาจารย์ให้เป็นอาจารย์มืออาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับสมาคมเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอท) จึงได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “ก้าวแรกสู่อาจารย์มืออาชีพ” เพื่อเตรียมความพร้อมให้บุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของความเป็นอาจารย์มืออาชีพให้สามารถจัดการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างอาจารย์ใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา ให้มีวิสัยทัศน์ แนวคิดใหม่และองค์ความรู้เกี่ยวกับอุดมศึกษา

๒.๒ เพื่อส่งเสริมให้อาจารย์ตระหนักถึงบทบาทและภารกิจของการเป็นอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา

๒.๓ เพื่อให้อาจารย์สามารถจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและออกแบบการเรียนการสอนได้

๒.๔ เพื่อให้อาจารย์สามารถจำแนกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทั้งในแง่ของตัวผู้เรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และตัวผู้สอน ที่จะทำให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ได้

๒.๕ เพื่อให้อาจารย์สามารถออกแบบทดสอบ การวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖ เพื่อให้อาจารย์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนและสร้างความร่วมมือต่อไปในอนาคต

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สมาคมเครือข่ายพัฒนามหาวิทยาลัย/อาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอท)

๔. ระยะเวลาและสถานที่

รุ่นที่ ๓๐ ระหว่างวันที่ ๒๐ – ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเรือรัฐฯ จังหวัดตรัง

รุ่นที่ ๓๑ ระหว่างวันที่ ๓ – ๗ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมกรุงศรีริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕. ผู้เข้ารับการอบรม

จำนวน ๕๐ คน ประกอบด้วย

- คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และในกำกับ (นักเรียนทุน สกอ. ภายใต้โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อผลิตและพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา)
- คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

๖. งบประมาณ

ค่าลงทะเบียนในการเข้าอบรม คนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่างๆ ดังนี้

- การอบรม ๕ วัน จำนวน ๓๐ ชั่วโมง
- ที่พักโรงแรมในต่างจังหวัด ระหว่างการอบรม ๔ วัน
- อาหารกลางวัน ๕ มื้อ อาหารเย็น ๔ มื้อ และ อาหารว่าง ๙ มื้อ
- เอกสารประกอบการอบรม

๗. หลักสูตรของการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้

- การศึกษาเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ และกรอบสมรรถนะอาจารย์
- การออกแบบหลักสูตรหรือรายวิชา
- การเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- Engaging students to learning
- การเรียนรู้เสริมด้วยเทคโนโลยี
- การเรียนรู้เชิงสะท้อนคิด
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน
- การให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์
- การวิจัยในชั้นเรียน
- การประกันคุณภาพการศึกษา
- บทบาทและจิตวิญญาณความเป็นครู
- การเขียนแผนการสอนและการเตรียมการสอนแบบจุลภาค
- การปฏิบัติการสอนจุลภาค

๘. วิธีการจัดการอบรม

- การบรรยาย
- กิจกรรมกลุ่ม
- การอภิปราย
- การฝึกปฏิบัติ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑ อาจารย์ใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา มีวิสัยทัศน์ แนวคิดใหม่และองค์ความรู้เกี่ยวกับอุดมศึกษา
- ๙.๒ อาจารย์ตระหนักถึงบทบาทและภารกิจของการเป็นอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา
- ๙.๓ อาจารย์ตระหนักถึงจิตวิญญาณความเป็นครู
- ๙.๔ อาจารย์สามารถจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบ และออกแบบการเรียนการสอนได้
- ๙.๕ อาจารย์สามารถจำแนกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมได้
- ๙.๖ อาจารย์สามารถออกแบบการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๙.๗ อาจารย์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนและสร้างความร่วมมือต่อไปในอนาคต

๑๐. การประเมินผลโครงการ

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม

๑๑. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ

- ๑๑.๑ มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวนประมาณ ๕๐ คนตามเป้าหมาย
- ๑๑.๒ ผลการประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการอยู่ในเกณฑ์ดี
- ๑๑.๓ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของได้ตามความคาดหวัง

(ร่าง) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “ก้าวแรกสู่อาจารย์มืออาชีพ”

รุ่นที่ ๓๐ ระหว่างวันที่ ๒๐ – ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเรือรัฐา จังหวัดตรัง

รุ่นที่ ๓๑ ระหว่างวันที่ ๓ – ๗ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมกรุงศรีริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัน/เวลา	๐๙.๐๐ – ๑๐.๓๐ น.		๑๐.๔๕ – ๑๒.๐๐ น.		๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน	๑๓.๐๐ – ๑๔.๓๐ น.		๑๔.๔๕ – ๑๖.๓๐ น.		๑๕.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. พักรับประทานอาหารเย็น	๑๕.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.		
วันที่ ๑	แนะนำหลักสูตร และทำแบบทดสอบ		การศึกษาเน้นผลการเรียนรู้ และกรอบสมรรถนะอาจารย์			การออกแบบหลักสูตรหรือรายวิชา		การเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้			กิจกรรมสร้างเครือข่าย		
วันที่ ๒	๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. สรุปและ ทบทวน	Engaging students to learning				การเรียนรู้เสริมด้วยเทคโนโลยี		การเรียนรู้เชิงสะท้อนคิด					
วันที่ ๓	๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. สรุปและ ทบทวน	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้				การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน		การให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์			แนะนำ สมาคม ควอท และกิจกรรมสนับสนุนการ เลือกประธานและ กรรมการรุ่น		
วันที่ ๔	๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. สรุปและ ทบทวน	การวิจัยในชั้นเรียน		การประกันคุณภาพการศึกษา		บทบาทและจิตวิญญาณ ความเป็นครู		การเขียนแผนการสอนและการ เตรียมการสอนจุลภาค			การเตรียมการสอนจุลภาค		
วันที่ ๕	๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. สรุปและ ทบทวน	๐๙.๐๐-๐๙.๓๐ น. ทำแบบทดสอบ	๐๙.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. การปฏิบัติการสอนจุลภาค			พิธีมอบประกาศนียบัตร เวลา ๑๔.๐๐ น. ออกเดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพ							

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม รับประทานอาหารว่าง เวลา ๑๐.๓๐ น. และ ๑๔.๓๐ น.